

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 8 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 — Izjava vrak dan opoldne — Mesečna naravnina 11.— hr.
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in možemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Racuni pri poštne tekočnem zavodu:
Ljubljana štev. 10-321

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Zmagovite letalske akcije v Severni Afriki

Bombardiranje alžirskih pristanišč in sovražnih kolon —
Dva velika parnika potopljena, nadaljnjih 5 poškodovanih

Glavni stan italijanskih oboroženih sil je objavljen 8. januarja naslednje 1938. vojni poročilo:

Zmerno operacijsko delovanje na bojišču v Sirti in Tunisu, kjer smo odbili izpade sovražnih elementov in ujeli nekaj ujetnikov.

Oddeči italijanskega letalstva so ponovili bombardiranje pristanišč v Boni in so skupno z nemškimi oddelki nastopili proti sovražnikovim kolonom motornih vozil. Nad 50 teh vozil je bilo onespodljivo, mnoga pa med novimi napadi v nizem poleti poškodovanih.

V borbah včerajšnjega dne je bilo sestrejih pet sovražnih lovec.

Vzdolž alžirske obale so nemška letala z uspehom napadala neki konvol. dva trgovska parnika po 8.000 ton, ki sta bila pogodena, sta se takoj tonitali, pet nadaljnjih pa je bilo gotovo zadetih.

Severnoameriški strelomotorni bombarški so včeraj odvrgli veliko število bomb na pristaniško področje in osrednje dele Palermo, pri čemer so novzročili porušenje zasebnih poslopij. Prebivalstvo je utrpelno doseganjih ugotovitvih teles izgube: 46 mrtvih in 262 ranjenih.

Tudi nad Licato je bilo odvrgenih nekaj začasnih listov. Skeda, ki je biša pri tem povzročena, se omejuje le na nekaj poslopij in enega ranjenca.

Iz nemškega vojnega poročila

Nemško vojno poročilo pravi o bojih v Sredozemju in Severni Afriki:

V severni Afriki krajeno bojno delo-

vanje. Sovražnik je utrpel pri presenetljivih napadih nemških bruh bojnih leta v Libiji občutne izgube motornih vozil in vojnih potrebskih, razen tega pa je izgubil tri letala v letalskih bojih. V pristanišču Boni sta bili poškodovani dve sovražni stražni ladji. Bombni zadržki so bili doseženi na neko sovražno letalsko oporišče v lužnem Tunisu, kjer so povzročili občutno razdejanje. Ponoči so nemška bojna letala potopila pred pristaniščem Bugie v nekem konvonom dve trgovski ladji s 16.000 br. resnice in visoke izgube. Uničenih je bilo 32 oklopnih voz.

Jugovzhodno od Ilmensega jezera je sovražnik zopet zmanjšal napade s podporo strelivih oklopnih vozov in je tudi tukaj izgubil 15 oklopnih vozov.

Lovski letalci so sestrelili v budih letalskih bojih nad srednjim in severnim odsekom fronte 32 sovjetskih letal brez lastnih izgub. Obstreljevanje dovoza po Ladenskem jezeru se je nadaljevalo, ponča pa je bilo bombardirano mestno in pristaniško področje Murmanska.

V zgodnjih jutrih urah današnjega dneva so izvedeli angleška letala vznemirljive napade na zapadno nemško ozemlje. Prebivalstvo je imelo izgube. Povzročena je bila neznačna škoda na poslopijih.

**Krepak prispevki
italijanskih čet ob Donu**

Bukaresta, 8. jan. s. Vojaški kritik lista »Timpule obravnava položaj na vzhodni fronti, ki kol kor se tiče cestnika, ki ga drže italijanske čete, ter se takoake izraza: Italijanske čete, ki same branijo začenjajo odsekoma Dona, so nadve kreko prispevale v obrambni bitki ob pričetku zime.

**Na Malto je bilo odvrženih
za 12.000 ton bomb**

Carigrad, 8. jan. s. Po računih angleškega poveljništva za Srednji vzhod je bila Malta v celoti med bombardiranjem letalskih oporišč pred močnimi napadi Sovjetov.

Monako

Berlin, 8. jan. s. Po računih angleškega poveljništva za Srednji vzhod je bila Malta v celoti med bombardiranjem letalskih oporišč pred močnimi napadi Sovjetov.

Anglosaške utvare

Monako, 8. jan. s. »Abendzeitung« po-

daja pregled srd te obrambne bitke, ki daje brez prestantka na vzhodnem bojišču in pripominja, da trdovratnost s katero skuša Sovjeti z uporabo vseh razpoložljivih rezerv ljudi in potrebski prebiti na katerem koli mestu nemško zavezniku razvritstev, najboljši dokaz, da se sovražniku ni posrečilo dosegiti kakrsne koli koristi. Značilno je razen tega dejstvo, da so prav v teh dneh začeli v Londonu in Washingtonu zopet razpravljati o znamenitem vprašanju drugega bojišča in sicer v tem smislu, da bi ga poskusili ustvariti v resniči, še preden bi se sovjetski ofenzivni boji izčrpali. Ako gledamo na sovjetsko zimsko osenzivo v letu 1942/43 s tega vidika, ima poseben

značilen pomen: Stalin se je vrzel v bojo z vsemi svojimi silami in skusa, kolikor le mogoče, angažirati nemške zavezniške sile, medtem ko naj bi Američani skušali izkoristiti to ugodno priložnost in ustvariti drugo bojišče. Toda Američani zaključujejo list, bi se predlagali zelo brdkim utravnim, aka bi misili, da je obrambna moč Osi na drugih področjih kakor koli oslabljena.

Rojstni dan Vel. Kraljice in Cesarice

Rim, 8. jan. s. Ob rojstnem dnevu NJ. Vel. Kraljice in Cesarice je bil danes po polnite v kraljevi kapeli običajni svečani Te Deum ob navzočnosti princa in princesa Piemontske, vojvode Aostskega in vojvode Anconskega ter celotnega dvora.

Rim, 8. jan. s. Ob rojstnem dnevu NJ. Vel. Kraljice in Cesarice, vihrajo trobojne vseh mestih in krajih Italije in prilejajo tako goreči radosti vsega naroda ob rojstnem dnevu Cesarice in Kraljice. Vladarica je sprejela številne čestitke najvišjih osebnosti zavodov, ustanov in zasebnikov.

Povratek rojakov iz Vzhodne Afrike

Benetke, 8. jan. s. Ob vukšnju pristanisča sta prispevali motorni ladji »Vulcania« in »Saturnia« s povratniki iz Vzhodne Afrike. Na obe ladji so se podali NJ. Vis. vojvodinja Genovska, minister za Italijanski Afriketi Retzzi in kardinal Piazza v spremstvu najvišjih zastopnikov oblasti in hierarhov, nakar so povratniki izkrcali. Bili so deležni toplog sprejem podprtih organizacij, od katerih so prejeli okrepila in zimsko oblačila. Z njimi je prispeval tudi nemški generalni konzul iz Addis Abebe z osebjem konzulata. Sprejela sta ga zastopniki nemškega generalnega konzula v Benetkah in voditelj beneških narodnih socialistov. Popoldne so se povratniki odpeljali v dolocene kraje.

Napolej, 8. jan. s. Daily Mail zopet piše v uvodniku, o resnosti podmorniške nevarnosti. Ta nevarnost, piše list, se ni zmanjšala. Nasprotno, v zadnjih časih imajo nemške podmornike večjo brzino in so močnejši, kar prejšnje javnost se mora zavedati tega položaja. Dokler podmornica ne je premagana, tuli ne bo zmage.

Rim, 8. jan. s. Tolmač londonskega rada je govoril o podmorniški vojni in značilno izjavil: Zopet moramo ponoviti, da bodočnost vojne zelo zavisi od bitke za Atlantik. Brez nadaljnje lahko trdimo, da bomo izgubili vojno, če izgubimo bitko za Atlantik.

**London priznava izgubo
rušilca „Achats“**

Rim, 8. jan. s. Angleška admiralitetta obvešča, da so sovražniki potopili angleški rušilec »Achats«, ki je skušal oskrbovati Rusijo, po severni poti. Rušilec »Acasta« je izpodval 1.350 ton in je bil oborzen s 4 po 120 mm in 2 po 40 mm protiletalskima topovoma ter s 5 protiletalskimi strojnico- mi in 8 torpednimi cevimi. Imel je posadko 138 mož.

**Podmorniška nevarnost
stalno raste**

Lizbona, 8. jan. s. »Daily Mail« zopet piše v uvodniku, o resnosti podmorniške nevarnosti. Ta nevarnost, piše list, se ni zmanjšala. Nasprotno, v zadnjih časih imajo nemške podmornike večjo brzino in so močnejši, kar prejšnje javnost se mora zavedati tega položaja. Dokler podmornica ne je premagana, tuli ne bo zmage.

Rim, 8. jan. s. Tolmač londonskega rada je govoril o podmorniški vojni in značilno izjavil: Zopet moramo ponoviti, da bodočnost vojne zelo zavisi od bitke za Atlantik. Brez nadaljnje lahko trdimo, da bomo izgubili vojno, če izgubimo bitko za Atlantik.

Avstralija se boji japonske invazije

**Razni znaki kažejo, da se pripravljajo na Pacifiku veliki
dogodki — Vznemirjenost Avstralcev**

Stockholm, 8. jan. s. Po vesteh iz Londona bo avstralski vojni svet na svoji seji prihodnji torek pozval ministarskega predsednika, naj čimprej odleti v London in Washington in zahteva od zaveznikov večjo pomoč za Avstralijo. Zaveznško letalsko izvidništvo nad Rabaulom je odkrito, da je velika japonska armada, ki se tam nahaja, znatno narastla po številu in jakosti v zadnjem tednu. Avstralci se že najbolj prej niso opazili tol'ko sovražnih ladij zbranih v vodah Rabaula. Japonska invazija mornarica v tem kraju se smatra za jačjo od ene, ki je izkrcala okupacijske čete na Salomonskih otokih.

Euros Aires, 8. jan. s. Dopolniški list »Exchange Telegraph« je poslal iz New Yorka naslednje poročilo: Vojaški opazo-

valci pričakujejo prihodnje dni bitko med Amerikani in Japonci v južnem Tihem morju, ob kateri bodo verjetno stopili v ozadje vsi dosedanji boji na tem področju. Ta morebitnost postavlja zaveznike pred zelo kritične dni. Zato je severno od Guadalcanara pripravljena neka ameriška eskadrila, da bi posegla v bitko. Ugotovljeno je bilo, da so Japonci postali mnogo letalskih skupin na Salomonskem otočju, ki jim niso prej niso opazili tol'ko sovražnih ladij zbranih v vodah Rabaula. Japonska invazija mornarica v tem kraju se smatra za jačjo od ene, ki je izkrcala okupacijske čete na Salomonskih otokih.

**Nov dokaz, kako je Roosevelt sistematično
izzival vojno**

Berlin, 8. jan. s. Sef tiskovnega urada v zunanjem ministrstvu je sporočil novinarjem, da bodo nemške agencije objavile dokument, ki je nov močan dokaz o odgovornosti predsednika Zdenčenih držav za naredbo, da se sovražniku več brzino in sočasno zavezniku ne posreduje vprašanje.

Avstralija se boji japonske invazije

**Razni znaki kažejo, da se pripravljajo na Pacifiku veliki
dogodki — Vznemirjenost Avstralcev**

Stockholm, 8. jan. s. Po vesteh iz Londona bo avstralski vojni svet na svoji seji prihodnji torek pozval ministarskega predsednika, naj čimprej odleti v London in Washington in zahteva od zaveznikov večjo pomoč za Avstralijo. Zaveznško letalsko izvidništvo nad Rabaulom je odkrito, da je velika japonska armada, ki se tam nahaja, znatno narastla po številu in jakosti v zadnjem tednu. Avstralci se že najbolj prej niso opazili tol'ko sovražnih ladij zbranih v vodah Rabaula. Japonska invazija mornarica v tem kraju se smatra za jačjo od ene, ki je izkrcala okupacijske čete na Salomonskih otokih.

**Nov dokaz, kako je Roosevelt sistematično
izzival vojno**

Berlin, 8. jan. s. Sef tiskovnega urada v zunanjem ministrstvu je sporočil novinarjem, da bodo nemške agencije objavile dokument, ki je nov močan dokaz o odgovornosti predsednika Zdenčenih držav za naredbo, da se sovražniku več brzino in sočasno zavezniku ne posreduje vprašanje.

Avstralija se boji japonske invazije

**Razni znaki kažejo, da se pripravljajo na Pacifiku veliki
dogodki — Vznemirjenost Avstralcev**

Stockholm, 8. jan. s. Po vesteh iz Londona bo avstralski vojni svet na svoji seji prihodnji torek pozval ministarskega predsednika, naj čimprej odleti v London in Washington in zahteva od zaveznikov večjo pomoč za Avstralijo. Zaveznško letalsko izvidništvo nad Rabaulom je odkrito, da je velika japonska armada, ki se tam nahaja, znatno narastla po številu in jakosti v zadnjem tednu. Avstralci se že najbolj prej niso opazili tol'ko sovražnih ladij zbranih v vodah Rabaula. Japonska invazija mornarica v tem kraju se smatra za jačjo od ene, ki je izkrcala okupacijske čete na Salomonskih otokih.

**Nov dokaz, kako je Roosevelt sistematično
izzival vojno**

Berlin, 8. jan. s. Sef tiskovnega urada v zunanjem ministrstvu je sporočil novinarjem, da bodo nemške agencije objavile dokument, ki je nov močan dokaz o odgovornosti predsednika Zdenčenih držav za naredbo, da se sovražniku več brzino in sočasno zavezniku ne posreduje vprašanje.

Avstralija se boji japonske invazije

**Razni znaki kažejo, da se pripravljajo na Pacifiku veliki
dogodki — Vznemirjenost Avstralcev**

Stockholm, 8. jan. s. Po vesteh iz Londona bo avstralski vojni svet na svoji seji prihodnji torek pozval ministarskega predsednika, naj čimprej odleti v London in Washington in zahteva od zaveznikov večjo pomoč za Avstralijo. Zaveznško letalsko izvidništvo nad Rabaulom je odkrito, da je velika japonska armada, ki se tam nahaja, znatno narastla po številu in jakosti v zadnjem tednu. Avstralci se že najbolj prej niso opazili tol'ko sovražnih ladij zbranih v vodah Rabaula. Japonska invazija mornarica v tem kraju se smatra za jačjo od ene, ki je izkrcala okupacijske čete na Salomonskih otokih.

**Nov dokaz, kako je Roosevelt sistematično
izzival vojno**

Berlin, 8. jan. s. Sef tiskovnega urada v zunanjem ministrstvu je sporočil novinarjem, da bodo nemške agencije objavile dokument, ki je nov močan dokaz o odgovornosti predsednika Zdenčenih držav za naredbo, da se sovražniku več brzino in sočasno zavezniku ne posreduje vprašanje.

Avstralija se boji japonske invazije

**Razni znaki kažejo, da se pripravljajo na Pacifiku veliki
dogodki — Vznemirjenost Avstralcev**

Stockholm, 8. jan. s. Po vesteh iz Londona bo avstralski vojni svet na svoji seji prihodnji torek pozval ministarskega predsednika, naj čimprej odleti v London in Washington in zahteva od zaveznikov večjo pomoč za Avstralijo. Zaveznško letalsko izvidništvo nad Rabaulom je odkrito, da je velika japonska armada, ki se tam nahaja, znatno narastla po številu in jakosti v zadnjem tednu. Avstralci se že najbolj prej niso opazili tol'ko sovražnih ladij zbranih v vodah Rabaula. Japonska invazija mornarica v tem kraju se smatra za jačjo od ene, ki je iz

Pred važno revizijo občinskih davščin

Znižanje občinskih davščin bo prineslo siromašnemu ljubljanskemu prebivalstvu prihranek 4,500.000 lir, prebivalstvu pa krajine pa 14,000.000 lir

Ljubljana, 9. januarja
Davno breme je začela desetletje postajalo težje in težje. Zlasti Ljubljana je bila zelo prizadeta. V našem mestu se je posebno občutilo dejstvo, da so bili izredno obdavljeni predmeti, ki so bili življenjsko potreben manj premožnemu prebivalstvu. Davki se niso nalagali samo na dragocenje, saj za vsakdanje življenje manj važne predmete, temveč tudi na predmete vsakdanje potrošnje, kot na primer na krompir, sadje, zelenjava, moko in polobno.

Razumljivo je, da je prebivalstvo sprejemalo zelo nerado tako obremenitev in da je vedno pritoževalo. Obdavljanje, kakor je bilo doslej pri nas v navadi, je bilo, lahko rečemo, med najširšimi sloji zelo nepriljubljeno. Druga ovira pocenitvi plaga in s tem njegovi pristopnosti vsejemu krogu potrošnikov pa so bile zaščitne carine. Ta oblikova obremenitev se je zelo lahko izmenjeno izbraljala. Zaščitne carine so stalno naraščale in niso bile v nikakem sorazmerju ne z vrednostjo blaga ne z njegovim pomenom za vsakdanje življenja. Razumljivo je, da je bilo blago, kolikor je pod takimi pogojimi sploh prislo iz tujine zelo dragi in komaj dostopno manj premožnim. Carinska zaščita se je posebno uveljavljala za mnoge vrste blaga, ki bi jih mogelo uvoziti iz Italije. Fiskalni ukrepi so uvoz omejili na minimum in kar je prišlo klub temu blaga preko nekdanje meje, je imelo naravnost lukusne cene, dasi so bili med njim številni predmeti vsakdanje potrebe.

Visoki komisar je takoj v začetku svojega plodnosnega delovanja posvetil največjo pozornost temu važnemu vprašanju. Osmiliti v Ljubljanski pokrajini davni pristisk je bila ena izmed njegovih prvih nalog, ki pa je bila seveda tesno povezana z mnogimi drugimi prav tako važnimi vprašanjimi. Take vprašanja res ni bilo mogoče rešiti s parlamentarno »bliskovitostjo«, zato na tem temeljitejše. Način poslovanja običajnih sistemov je pač v tem, da demokratično-parlamentarni dela le za svojo prijubljenost, med tem ko avtoritarni morada dela počasnejše, zato pa temeljitejše in primača vedno resnično koristi in olajšave.

Važno vprašanje davne obremenitve potrošnega blaga, ki tlači življenje v mestu, je kmalu obnilo našo pozornost Visokoga komisarja. Ker pa gre tu za vprašanje, s katerim so povezana tudi druga življenjska važna vprašanja, zadeva ni bilo mogoče rešiti na brzo roko, kar bi to storil, kakor je zunanji efekt. Fazisem ima navado resevat težka vprašanja s temeljito v resnostjo, saj morajo biti izdani ukrepi trajnega značaja in se ne smijo ustvarjati na drugih področjih težkoce, ki bi uničile dosegene ugodnosti. Gotovo ni lahko izločiti iz občinskega proračuna važno postavko dohodkov ali pa odvezeti pokrajini važne davne vire, ne da bi to ogrozilo finančno ravnotežje. Treba pa je najti tudi tako rešitev, da se breme, če je že nelzogibno, pre-

loži na rame močnejšega, kar naj omogoči razbremenitev šibkejših slojav in potrebnikov, ki morajo računati z vsako liro. Če pomislimo, da v Ljubljani ni blaga za vsakdanje potrebe, ki ne bi obremenjeno z občinsko troščino ali uvozno, lahko razumemo, da kakšni meri so ta bremena povzročila draginjo v mestu. Problem, ki se ga loži Visoki komisar v korist malega človeka, je v tem, zmanjšati obremenitev potrošnega blaga do one meje, kakor obstaja v drugih mestih z enakim številom prebivalcev, in sicer s postopno revizijo troščin in uvozov in na način, da se ne bi istačasno preveč obremenilo ostale spodbodne.

Pred dnevi smo objavili naredbo Visokega komisarja, s katero se ukinja lukusni davek tako na uvozeno kakor tudi na domačo blago. Ta davek je doslej obremenjeval marsikatno blago, ki ga ne moreno smatrati za lukusno blago. Prav tako je Visoki komisar izdal drugo naredbo, po katerej se ustavlja pobiranje davka na poslovni promet na riž, krompir, esušano sočivje, stanino, prensno mleko, svinjsko mast, moko, kruh, testenine, sir in oliveno olje. Tudi je ukinjen s to naredbo pobiranje visokega skupnega davka na poslovni promet za izravnavo, ki se je doslej pobiral na italijansko blago, kakor prej pri uvozu iz inozemstva.

Sedaj pa se obeta nova olajšava z odpriavo mnogih troščinskih postavk na najnovejše potrošne predmete, ki bodo stopile v veljavje kraljev, ko bo odobren ljubljanski proračun. V tem pogledu se bo položaj znatno spremenil in bo občutiti olajšanje zlasti med revnješim ljudstvom v Ljubljani, ki živi od tega, kar kupi na trgu ali v trgovini in ima za vsakdanje življenske potrebe le omemjene sredstva. Ukinjenje važnih občinskih troščin bo moralno prinesi ustrezajoče zmanjšanje tržnih cen. Kolikor pa bo treba izdati ukrepi za kritje izpadka v dohodkih pokrajine in občine, bodo izdati takci ukrepi, da ne bodo obremenjeni siromašnejši sloji. Zato bodo povišane predvsem postavke za blago, ki ga trošijo imovitejši sloji.

Vsi ti ukrepi bodo v korist ljudskim množicam naše pokrajine. Naša javnost bo gotovo pozdravila slovensko odločbo Visokega komisarja, ki si po navodilih Ducejevega je revizijo in priziv. Tako je Magda Župančičeva imelo opraviti še kasnejško sodišče. Ni verjetno, da bi otočenka dosegla pri njem kakšno posebno milost, da si je v celoti prisvojila 95 kosov najrazličnejšega blaga. Istočasno je bila Župančičeva otočena, da je neki oškodovaniki sosedji odnesli perilo v vrednosti 1200 lir. Skupno je otkodovala obe stranki za okoli 15.000 lir.

Izred ekrožnega sodišča

Tatica-vločnilka Magda Župančičeva obsajena na 4 leta robije in 5 let izgube častnih pravic

Ljubljana, 9. januarja
V četrtek dopoldne se je nadaljevala kazensko razprava proti Magdi Župančičevi, proti kateri sta bili že dve razpravi. O njem najnovješem gremu smo že podrobno poročali, Lani je bivši svoji delodajalki Ane J. v času, ko je bila ta zaprta odnesla iz njenega stanovanja skoraj vse kolieska vredne predmete. Otočenica jo je dolžila, da si je v celoti prisvojila 95 kosov najrazličnejšega blaga. Istočasno je bila Župančičeva otočena, da je neki oškodovaniki sosedji odnesli perilo v vrednosti 1200 lir. Skupno je otkodovala obe stranki za okoli 15.000 lir.

Ker je bilo mogoče, da si je tudi kdo drug prilastil kakšen predmet, saj je med sosednimi in prijateljicami oškodovanke J. Ane krožilo več ključev njenega stanovanja, je senat zaslišal vse, ki so kaj vedeli povedati o zadevi. Prav zato so radoprav tudi dvakrat preklicali. Na četrtekovem nadaljevanju sta stopili pred sodnike še priči Olga D. in neka druga prijateljica oškodovanke. Oba sta po njenem načetu v času, ko je bila zaprta, odnesli več njenih stvari. Ko pa je bila izpuščena, sta ji vse pošteno vrnili.

Po končani razpravi se je senat umaknil v posvetovalnico in začel na podlagi doganji razprave sklepati o krvidi in kazni otočenke. V dvorani se je nabralo precej poslušalcev, ki so z zanimanjem pritočili sodbe. Ni jimi bilo treba dolgo čakati. Predsednik senata s.o.s. Rajko Lederhas se je kmalu vrnil in v popolni tišini razglasil:

Magda Župančičeva je kriva da je odnesla iz zaklenjenih prostorov oškodovanke vse predmete, kakor jih je navajala otočenica, razen ptičje kletke. Gleda na obtežilne in olajšilne okolnosti, da je senat odsodil na 4 leta robije in 5 let izgube častnih pravic. Ker pa mora razen te kazni prestatih še 6 mesecev strogega zapora iz neke prejšnje sodbe, je senat obo kazni združil in ji za obe dejanji naložil 4 leta in 3 mesece robije. Oškodovanki mora plačati 6000 lir, kar pa ta več zahteva, se zavrne na pot civilne pravde. Opristilo pa je sodišče obtočenko zaradi pomanjkanja dokazov po § 280, kaz. p., da bi bila nameč ukradla več kosov perila na skodo Ane B.

Predsednik je v utemeljiti ugotovil, da je razprava pokazala, da obtočenka od oškodovanke ni imela nobenega pooblaščila za vstop v njenno stanovanje. Njen kazenski list kaže, da je tatica iz navade. Zato je v zvezi z drugimi ugotovitvami enina možnost, da je edino, oma odnesla prav vse predmete, ki jih navaja otočenica, razen že omenjene ptičje kletke. Vse druge stranke v hiši ne pridejo v poštev. V hiši bivajo že več let in se doleži niti ena tatica. Pred sodiščem so zastopane kot priče napravile najugodnejši vtis. V poštev kot storilka pride torej samo obtočenka, ki je morala imeti ponarejene ključe.

Z Gorenjskega

Ovčje volno je treba oddati. Rejeti, ki imajo manj kakor 25 ovac, starih eno leto ali več, morajo oddati od vsake ovce na leto polej drugi kilogram neprorane slabe ali 1 kg oprane boljše volne uradu za oddajo volne. Ostalo volno smejo sami predelati ali pa jo lahko proti placilu oddajo v predelavo. Ne smejo pa lastni uporabi namejnje volne prodati ali izročiti komu drugemu. Predelava volne proti placilu je dovoljena samo, če predloži lastnik potrdilo uradne zbiralnice, glede volne oddane po 8. juliju lanskega leta, če predloži redno

potrdilo pristojnega krajevnega knežega vodje ali župana, kolikor nad eno leto starejših ovac ima po stanju štete divine v decembrovem letu in če je eddal vsaj že polovica volne, ki je mora oddati na podlagi potrijevenega staleške ovce. Rejeti, ki imajo nad 25 ovac pa morajo oddati vsi volno, torej tudi od mladih ovac in jagnjet.

= Novi grobni, v Skofiji Lekti so umrli v decembri Franc Košir in Franc Lušan, Franc Pernar iz Zgornjih Bitenj, Ljudmila Volker iz Fuštala, Franciska Wolgemuth iz Zgornjih Bitenj in Martin Guzelj iz Fuštala. V Selcah je umrl Janez Klemencič, v Predverju so umrli vpokojeni orožniški stražnemester Luka Baša, star 74 let, veleposestnika Marija Ofner iz Jezerškega, star 68 let, otrok Stefan Vrhovnik iz Orehovlja in vdova Marija Dobrun roj. Orel. V Zalogu je umrl Matija Sinkovec na Cerničah sta umrli Franjo Mrak in Rok Kotžar. V Ihanu sta umrli Cecilia Židan in Frančeka Majcen. Na Brezjahi sta umrli Marija Murnik in Marija Cotel.

= Zivljenje in umiranje v Skofiji Lekti. V Skofijoški občini je bilo lani rojenih 236 otrok, novih grobov so pa imeli 128. Na Skofijo Loko je odpadlo 184 rojstev, na občino Gabrje pa 52 rojstev in 86 novih grobov.

= Težka nesreča, Revizor Anton Slokar je prišel na jesenskih kolodvoru z levim nadlaktom med odbijače dveh vagonov. Zadobil je težke poškodbe in prepojilati so ga morali v bolnico na Gelniku.

Prvi komorni koncert v novem letu

Nača velika mojstra prof. A. Trost in prof. J. Štala sta predstavila sloves, ki venča njuno umetnost

Ljubljana, 8. januarja
Ljubljitelji komorne glasbe so spet dočakali eduvit večer. Dobro so sinodi zasedli veliko filmharmonično dvorano in se s poslobljeno pozornostjo vstopili v prelepe reprodukcije treh srečno izbranih sonatnih skladb. Večer je počastil s svojo navzostenostjo Visoki komisar Eksa. E. Grazjoli s soprono.

Naša znamenita mojstra prof. Anton Trost in prof. Jan Štala, ki tvorita Ljubljanski komorni duo, sta se odločila pri sezavljivanju komornega koncertnega sporeda za Veracini. Responzijivo šesto sonato v e-molu, nadalje za Beethovenovo sonato v c-molu ter za Bortkiewiczevo sonato op. 26. S tem sta hotela podprtati reproducijo raznolikosti pri slegovno različnih sonatnih skladb, kar se jima je odlično poščelo. Od skladbe do skladbe, od stavka do stavka sta stopnjevala kontakt občinstva, ki se je divile dovršeni spremnosti teh umetnikov.

Veracini je pisal predvsem sonatne skladbe za vijolin. Gradi svoje skladbe v klasičnem stilu in po stopinjah slavnega A. Corellija ter njegovega kroga; v njegovih sinčincih izvajani šest sonati sonat v e-molu zasedimo svojstvene prvine skladateljskega duha A. Corellija, o katerem ugotavlja glasbena zgodovina, da je postavil bistveno važne osnove vijolinski kompozicijo, v njih vse oblike različnih sonatnih skladb, kar se jima je odlično poščelo. R. Černična, tematična izprepletenost, ki pozivlja posamezne stavke (Largo, Allegro, Pastoral, Giga), žarko dopolnjuje celotno podebo klasičnega izgrajenega sonatnega dela.

Bortkiewicz je pisal predvsem sonatne skladbe za vijolin. Gradi svoje skladbe v klasičnem stilu in po stopinjah slavnega A. Corellija ter njegovega kroga; v njegovih sinčincih izvajani šest sonati sonat v e-molu zasedimo svojstvene prvine skladateljskega duha A. Corellija, o katerem ugotavlja glasbena zgodovina, da je postavil bistveno važne osnove vijolinski kompozicijo, v njih vse oblike različnih sonatnih skladb, kar se jima je odlično poščelo. R. Černična, tematična izprepletenost, ki pozivlja posamezne stavke (Largo, Allegro, Pastoral, Giga), žarko dopolnjuje celotno podebo klasičnega izgrajenega sonatnega dela.

Oba umetnika sta po uspešno končanih uvodnih točki zaigrala s poglobljenim občutjem znamenito Beethovenovo sonato v c-molu, ki je najmočnejša v skupini treh vijolinskih sonat op. 30 (v A-duru, c-molu in G-duru) in ki najznačilnejše prikazuje orjaški napredek pri oblikovanju sonatnih skladb. Vse tri so bilo posevno razščeleni, v zvezki z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v zvezi z nedavnim solističnim nastopom na sinfonitem koncertu. Njegova klavirská solira je bila globoko doumljena in je pricarlala pred njo nezaposlene vtiške. To velja v enaki meri tudi za našega sijajnega glasbenega pedagoga, velikega mojstra, virtuoza prof. Anton Trost, ki ponovno izpričal vse ona odliki v svojem reprodukcijskem oblikovanju, o katerih je bilo govorje v z

Janko Kač: „Na novinah“

„Človek je družabna živad“ — Usoda soseske in kmetov ob Savinji

Ljubljana, 9. januarja
Janko Kač razglašajo za kmečkega pisatelja ali, kadar se pravi literarno, za rujalista. Vendar ni menda glavno, kakano znamko obesil pisatelju; navadni čitalnik se zanimamo predvsem, ali je pisatelj dober ali ne. Končno je vseeno, kam postavi pisatelj delanie povesti: pomembnejše je, ali nam zna kaj povedati in ali pripravite užitno. Preprost človek stori tako: vzame knjigo v roke in jo kratkomačno prečita brez vseh predložkov. Svede se pa oziroma tudi na ime pisatelja, če mu je že znano. Ko je preel knjiga Vodnikove družbe »Na novinah« in predelal na nji ime: Janko Kač, se je spomnil črtic »Med padarinji in zdravnik«, pred čim so mu stopili ljudje iz »Grunta« in »Molaha«, pa je s pritilenjem, pričakovanjem začeli čitati to kromko neko sosesko, vasi in človeških usod ob Savinji. Ni se zmotili: tudi tu je našel žive kmečke ljudi, ki živijo, mistijo in žuttijo, ljubijo in sovražijo, trac in upirajo, kakor pač živi kmet. Odkrile so nam svet, ki ti je domač, če si sam kmečke kvri. »Srečujte ljudi kakar dobra znanec, ki z njimi lahko takai način besedo!«

All te lo kmečka povesti? Težko je povedati, kaj bi smeli upravičeno imenovati kmečko povest, saj je v našem slovstvu tako malo dobrih vzorcev — namreč realističnih kmečkih povesti, ki bi nam pokazale našega kmeta, kakršen je v resnicu. Res je bila napisanih že nešteto povesti o kmetu in menda so bile tudi namenjene njemu. Toda ne moreš se spomniti, da si v tem velikem kumu papirja kdaj srečal nasega pravega vaščana. V naših »kmečkih« povestih so kmetje bodisi slahomani in zabitni suroveži, ki se jim meščan s takšno samozavestjo smeje v veseloigrah, ali so astralna bitja, ki govore kakor odvetniki ali zmenidi učitelji, ali so pa lutke v našini noši. All nam res nihče ne more prikazati kmeta kot človeka? Kako daleč so naše kmečke povesti od kmečke stvernosti, od tistega neposrednega realizma, ki nekaj besedil zadane v živo ter nam s takšno lahkočo priča živog človeka, pa sože v plitivno in globino življenja razgali nam življenje, kakršno je v resnicu — precej nesramežljivo. Kdo bi torej ne vzel z veseljem v roke knjige, ki nam obeta »svonj zemlje«, kleno kmečko besedo in žive ljudi? Kač nam v resnicu skuša vedno iskreno pokazati kmeta in ne papirnatega strašila.

V tej Kačevi knjigi začno kmetje »robantiti« že na prvih straneh. V tem bi morda našli nekaj podobnosti z Jurčičevimi kmetji, ki so tudi govorili kmečki in ne učiteljski jezik. Vaščani pridejo do besede seveda predvsem v gostilni; tam se razveže jezik in se začne kresati misli, da je marsikatera beseda vredna zlatnika. Kmet sticer rad molči, ko pa mora pasti besedaj, naj tudi nekaj odtehta. Toda tu se ne razpleta delanje kmečke romantičke: o čem bi naj govorili vaščani, če ne o zasluzku, o zemlji in vremenu?

Bilo je pred prvo svetovno vojno, ko so zaceci regulirati Savinjo, bistro, neugnano in malo potuhnjeno reko, ki je samopašno

gospodarila po dolini in na »gmajni« ob vasi, kamor je pisatelj postavil delanje. Regulacija je dala vaščanom zasluzka, a pomembnejše je, da so Savinji izigrali precej zemlje. Zemlje, ki je je kmet tako lačen! Kmet in kočar Človek je družabno bitje (Kač pravi: živad), toda, ko gre za delitev zemlje, čeprav na gmajni, tegu kmet ne prima tako gladko. Zemljo so seveda razdelili: to je novina. Na novini si je junak povesti ustvaril dom. Okrog novine, zemlje, denarja in zasluzka se zapleta in razpleta delanje, a in njeza seveda ni mogode izločiti ženske. Kruh in ljuben.

Zivljenje pa ni tako preprosto. Preprosti človek to čuti, kar je našlo izraz v njegovih verovanjih v skrivenost sile, v veri v moč greha, ki se maščuje še v pozne rodove, v prokletstvo in blagoslov nad človeškim delanjem in nehanjem. Tu pa je pisatelj postavil pred prepadi: nekje na dunu se skrivajo globine človeške duševnosti. Opisal nam je božjastvo človeka in skrivenost, strašno boleznen, ki pred njo zdravci vzpreljajo v čudnem strahu. Pravodoktrinje le, kar smo zvedeli o tej skrivenosti bolezni, ki si zaslužni človeka, kar mu pa nudi užitek čudnega sladostrasti, kaiti med napadom vzdružni ter zatara sleherni živec. Takšno grozno ugodenje nudi božjastni napad, da bolnici iščejo nadomestila v bolestihagnenjih in zločinskih delanjih, saj je povsem zasušen. V Kačevi povesti je božjastnik postal požigalec v zblaznil in kaže: »Ko je božjastnik končno pomagal Savinji razdejati nasip, da bi utopil in maščeval gospodarja na novini, se je dopolnila njegova usoda: voda ga je posmrtila in nasula nani pruda. Truplo so našli in zdravnik je lahko ugotovil, da je »avtonomia« še vedno načolila diagnostiko: vzrok bolezni je bila obeležena možganska kost, ki je močno pritskal na možgane in povzročila božjastne napade: obdelana je bila verjetno rahitičnega izvora.«

To mimogrede, da boste sprevideli, ka lahko vsebujete tudi kmečka povest — ne le zgoli življanja o Hrični ljubezni Janezu in Micke. Življenje ni nikdar tako preprosto, čeprav gre »les« za kmeta, ko imamo opraviti z živim človekom. Vsa te nekaj več kakor je izletna točka ali počitniški kraj meščana: pisatelji, ki nam vsaj skuša prikazati izrezek vaškega življenja, mora poznati duševnost vaščana in njegov jezik. Kač ta pogoi seveda izpolnjuje. Niegovi vaščani vsekakor dovoli govorijo, da slisimo njihov jezik ter spoznamo njihovo miselnost. Pisatelji tu in tam pripovedujejo široko, kakor da se razvila načela Savinji: okvir povesti mu je zato prelesen in delanja bi bilo ob zaseben roman. Krajevna barvitost išče izraza tudi v jeziku: marsikateri zveni kreko, nekatere posebnosti pa bodo še ogrejale jezikoslovce in jezičnike. Kač ima že svoje čitalnike — lahko bi rekli svojo sosesko, odločno vriženice, ki se tudi ob tej priliki ne bodo zanimali mnogo za strokovno sodbo, vendar bi bilo zanimivo, kako bi slovstveni ocenjevalec zastavil pero o tej knjigi.

DNEVNE VESTI

Minister Pavolini otvoril fotografisko razstavo

V rimski razstavni galeriji je bila otvorena četrta razstava združenja rimskega fotografiskih amaterjev. Otvoritvenemu slavlju so prisostvovali minister za ljudsko kulturo Pavolini, rimski guverner, predsednik fašistične konfederacije svobodnih poklicov in umetnikov nac. svetnik Di Marzio, knez Frane Ruspoli ter nacionalni svetnik Amato. Na razstavi je zbranih 297 umetniško izdelanih posnetkov, ki pričajo o visoki stopnji kvalitetnega slikanja rimskega fotografiskih amaterjev, katerih dela so vzbudila pri odlikovalnikih, občinstvu in kritike popravnje.

— Smrt znanega italijanskega atleta. V neki vojni akciji je žrtvoval svoje mlado življenje topniški poročnik Mario Bellini, po rodu iz Milana. Poročnik je bil zelo znan ter čislana osebnost v vrstah italijanskega nacionalnega sporta. Bellini je bil več mesecov s svojo baterijo na področju Egejskega morja. Kot sportnik se je spcializiral zlasti na tek 800 metrov in je bil član sportne družine Oberdan pro Patria. Leta 1939. se je udeležil italijanskega nemškega tekmovalnega srečanja in si je prvič oblekel sinjo majlico. Ob izbruhu vojnih sovražnosti je šel pod orloje in se je bojeval na raznih področjih. Italijanska lahka atletika izgubila z njegovo smrtno svojega odličnega tekmovalca, čigar ime je zaslovelo tudi preko italijanskih meja.

— Slovenski izročitev nemškega odlikovanja generalu Messe. V Padovi je bilo na srečanju način izročeno nemško odlikovanje velikega križca reda nemškega orla s sabljam armadnemu generalu eksc. Ivanu Messe. Slavje je bilo v navzočnosti vojakega atleta nemškega poslanstva v Rimu majorja von Brancioni, ki je izročil odlikovanje generalu Messe v Hitlerjevem imenu.

— Abesinski apostolski delegat se je vrnil v Rim. Iz Brindisijsa poročajo: Brindisi je toplo pozdravil večjo skupino italijanskih rojakov, ki so se vrnila na parnik Saturnia in Vulcana iz raznih področij italijanskega afriškega imperija. Kakor smo že svojas poročali, je bil doslej že en sličen prevoz, ki mu je sedaj sledil drugi z istima parnikoma. S sedanjim skupino abesinskih povratnikov se je vrnil v Rim tudi abesinski apostolski delegat mons. Castellani. Minister za Italijansko Afriko Teruzzi in strankin podstajnik Tarabin sta bila ob tej priliki sprejeta po prefektu, strankinem Zveznim tajniku, poveljniku armadnega zbora in drugih predstavnikih oblastev ter ustanov v Brindisiu. Minister Taruzzi in strankin podstajnik Tarabin sta najprej položila venec v svetlico padlih ter na spomenik italijanskemu mornarju, nakar sta se podala na krov oben imenovanih parnikov, kjer sta izrekla povratnikom pozdrave Duceja in strankinoga Tajnika Vidussonija. Ob njihovi vrnilti v domovino iz Etiopije je bilo poškrbljeno za prirščen sprejem ter odpravo na že dolgočasa bivališča, kamor so se odpeljali s poseljimi vlaki. Povratniki so bili razumeš-

JUBELJANSKI KINEMATOGRAF
Delavnik: Matica ob 14.30, 16.30, 18.30; Sloga ob 14.30 dalje; Union ob 16., 18.15. — Nedelje in prazniki: ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41
Pretrivalna ljubezenska drama o blazni lepotici... po romanu Edmonda de Amicisa

Carmela
V glavnih vlogah: Pai Javor, Doris Duranti. — Privlačna, ganljiva vsebina, krasni naravni posnetki

KINO SLOGA — TELEFON 22-30
Največji film režisera Nunzio Malassomma, pravo čudo kinematografske tehnike

Džungla
Z najboljšimi umetniki kakor Vivi Gioi, Alberto Schoenhals, Mario Ferrari t. dr.

KINO UNION — TELEFON 22-21
Pustolovčine in kazeni največjega osvajalca ženskih srce

Don Juan
Adriano Rimoldi, Carla Candiari
Predstave: ob delavnikih ob 16. in 18.15 ur; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30 uri

ni po raznih italijanskih naselbinah, kjer bodo lahko opravljali odmerjeno jin delo. Med njimi so po večini žene, otroci in starški ter starke. V vseh mestih, kamor so bili prepeljani, so bili svečano sprejeti, zlasti v Rimu.

— Izpit iz arhitekture. Minister za ljudsko vzgojo je izložil neapeljsko arhitekturno fakulteto iz seznama mest, kjer se bodo vršili letos izpit iz arhitekture. Namesto Neaplja je določena Florenca. Tako bodo kandidati lahko napravili izpit iz arhitekture na fakultetah v Rimu, Benetkah in Florenci.

— Brezplačen vstop za vojake v rimskih kinogledališčih. Upravitelji rimskih kinogledališč so dovolili na pobudo rimskoga mestnega Dopolavora vojakom rimske posadke ugodno brezplačni vstopnic. Te ugodnosti so bili dovolj deležni izključno rekonvalsentni vojni ranjenici, in sicer je prišlo na vsako kinematografsko podjetje po deset vstopnic za vse prostore. Ista ugodnost je sedaj priznana tudi vojaku.

— Smrt odličnega slikarja. Te dni je umrl v Goriziji slikar Klemen Del Neri, ki je doživel lepo starost 78 let. Pokojnik je bil v avstrijski dobli zelo preganjan. Njegovo ime je zaslovelo na vsem področju Treh Venecij. Bil je mnogo iskan cerkevnik, o čigar umetniški težnjah pritočajo številne umetniške slike v gorizijskih cerkvah, zlasti v cerkvah sv. Ignacija, sv. Ju-

sta, na Castagnavizzu, v gorizijski kapucinski cerkvi, v mernski romarski cerkvi ter drugih cerkvah na Carsu in Colliu. Njegove umetnine in freske pa didejo tudi rimski.

— Nova kolektivna dogovora za stavbne delavce. Med predstavniki federacij stavbenikov ter stavbnih delavcev sta bila podpisana kolektivna dogovora, s katerima se razstegnejo na vse državno področje kolektivni dogovori z dne 2. novembra, ki bodo sedaj veljavni tudi za stavbne delavce, zaposlene v Turinu, Milanu in Genovi.

— Gledališka sobota. V nedeljo 10. t. m. bodo predstava tradicionalne gledališke, odrske sobote za leto XXI. Predstave gledališke sobote bodo v vseh onih mestih, ki so načrtu opernih sezon ter gostovanja odrskih skupin. Tako se sedmični vrsti tračajo gledališke sobote. Kakor lani, tako bo tudi letos okoli 40 odstotkov razpoložljivih sedežev na razpolago vojakom vseh vrst in rodov orožja. — Organizacija predstav je v rokah Dopolavora, ki je izdal zavetna navodila, nanašajoča se na načelo, da se predstave gledališke sobote vršijo redno vsako soboto popoldan. Za časa trajanja vojne pa se vršijo predstave gledališke sobote lahko ob drugih dneh in drugih urah, kjer je tako primernejše, da se omogoči udeležba čim večjemu številu poslov.

— Dr. Ivo Benkovič, odvetnik in zagovornik pred civilnim in vojnem sodiščem v Ljubljani, do sedaj Beethovnova 14. palatsa »Dunav«, se 11. jan. t. l. predstavlja v Puharjevo ulico 14, I. nadstropje, vila »Adas« na Narodnem domu, telefon 21-34; dohod v Bleiweisovo ceste zraven »Figovca proti Tivoli.«

Uradne ure dopoldne, le po dogovoru po poldne okrog 4. ure.

— Concerto grosso o sveti božični noči; 2) Cajkovski: Sinfonija St. 5; 3) Adranika Scherzo, Opazarijan na točni začetek koncerta, kajti je tako omogočimo bolj oddaljenim posetnikom koncerta, da dobjib po končarem koncertu se tramvajska zveza v razne dele mesta, Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

GOSPODJE, POZOR!

KLOBUČARNA „PAJK“
Vam strokovno osnaži, preobliku in prebarve Vaš klobuk, da zgleda kot nov. Lastna delavnica. Zaloga novih klobukov.
Se priporoča RUDOLF PAJK, Ljubljana, Sv. Petra cesta st. 88, Mikloščeva cesta 12. Nasproti hotela Union.

—lj Otroška poliklinika in posvetovalnica za materje pri Higieniskem zavodu, oddelek za zdravstveno zaščito mater, deee in otrok v Ljubljani (Deželi dom) v pondeljek, torek in sredo (11.—13. jan.) zaradi generalnega čiščenja prostorov ne bosta poslovani.

—lj Prijave tujev. Sindikat hišnih posetnikov v palaci Bata je založil tiskovine prijave tujev, ki se po uredbi Visokega komisarja zavezanje prijavljajo.

—lj V. sinfončni koncert. V pondeljek, 11. t. m. ob pol 7. zvečer, bo v veliki univerzitetni dvorani V. sinfončni koncert letošnje sezone. Še nobeno leto niso imeli sinfončni koncerti tako velikega zanimanja, kakor v letošnji sezoni. Vsak koncert je bil popolnoma razprodan in prepravljen manjši.

—lj V. sinfončni koncert. V pondeljek,

11. t. m. ob pol 7. zvečer, bo v veliki univerzitetni dvorani V. sinfončni koncert letošnje sezone.

—lj V. sinfončni koncert. Še nobeno leto niso imeli sinfončni koncerti tako velikega zanimanja,

kakor v letošnji sezoni. Vsak koncert je bil popolnoma razprodan in prepravljen manjši.

—lj V. sinfončni koncert. V pondeljek,

11. t. m. ob pol 7. zvečer, bo v veliki univerzitetni dvorani V. sinfončni koncert letošnje sezone.

—lj V. sinfončni koncert. Še nobeno leto niso imeli sinfončni koncerti tako velikega zanimanja,

kakor v letošnji sezoni. Vsak koncert je bil popolnoma razprodan in prepravljen manjši.

—lj V. sinfončni koncert. V pondeljek,

11. t. m. ob pol 7. zvečer, bo v veliki univerzitetni dvorani V. sinfončni koncert letošnje sezone.

—lj V. sinfončni koncert. Še nobeno leto niso imeli sinfončni koncerti tako velikega zanimanja,

kakor v letošnji sezoni. Vsak koncert je bil popolnoma razprodan in prepravljen manjši.

—lj V. sinfončni koncert. V pondeljek,

11. t. m.

Zanimivosti o najstarejših koledarjih

Egiptski, grški in indijski koledar — Vsaka grška republika je imela svoj koledar

Ljubljana, 7. januarja
Zgodovina najstarejših civilizacij je zvezana z zgodovino koledarja. Lahko celo trdimo, da bi najstarejših civilizacij, zasrški in egiptskih spletih ne bilo, odnosno bi ne bili tako lepo razviti, če bi ne imeli koledarja. Za ustvaritev koledarja so bila potrebna astronomska opazovanja ter proučevanja, koledarji pa so potrebovali zaroči obdelovanja zemlje, ker so morali vedeti, kdaj je nastopila deževna doba in kako dolgo je trajala. Nedvomno so znali merititi čas že Asirci v Babilonci, čeprav ne vemo niti, ali so poznali koledar v pravem pomenu besede. Vsekakor je treba iskati zamek astronomije že pri Asircih. V tem pogledu Egiptani najbolj niso bili prvi, saj so se sicer precej naučili od Asircev. Tako je treba začetke koledarja iskati v Aziji.

Prvotni egiptski koledar

Dokler Arabci niso zavzeli Nilskih dolin, je bil v Egiptu v veljavi prvotni koledar, pozneje pa je prišel v rabe muslimanski. Egiptani so prav tako, kakor Asirci določili koledar na podlagi opazovanja nebesnih pojavov. Da so bili med Egiptani dobrí astronomi, so dokazali učenjaki tudi v novejšem času pri proučevanju piramid, ki so služile med drugimi za stronomski opazovanji ter bile postavljene po natančnih astronomskih merjenjih. — Egiptsko leto je štelo 12 mesecev po 30 dneh. Bilo je torej krajevno leto od solnčnega leta, zato so ga dodali ob koncu zadnjega mesecea 5 dopolnilnih dni. Kljub temu tudi ta koledar ni bil idealen, ker je ostala še večno razlika 7 ur v 19 solnčnih letih. To razliko je ugotovil astronom Kolipp I. 330. pr. Kr. in uvedel je krogotok štrikrat po 19 let, to se pravi 76 let, ki so štela 27.759 dneh. V 2. stol. pr. Kr. je Ippark ugotovil, da je doba prelaga za tri stotinke solnčnega leta, zato je odvel po en dan vsakemu 304. letu. Ta reforma nas spominja na poznejšega papeža Gregorja XIII., ki je reformiral julijanski koledar. — V antični Grčiji se je dan uradno začel ob solnčnem zahodu, menda zato, ker ob solnčnem zahodu vzvaha polna luna ter se začenja prvi dan meseca; ozirali so se namreč predvsem na lunine spremembe, zato so si toliko prizadevali, da bi spravili v sklad lunino in solnčno leto. V začetku dneva niso delili, šele pozneje so posamezni njegovi deli dobili svoje imena: jutro, poledne, večer in polnoč. Vpliv civilizacije Babiloncev se pa kaže v poznejši delitvi dneva na 12 delov in da so poslej računali začetek dneva ob solnčnega vzhoda ter ga razdelili na 6 dvanajstih do zahoda. Zato so egiptski leti imenovali tudi nestalo, kajti letni časi so prehajali počasi tako, da so v doljši dobi prešli vse koledarsko leto. Egiptsko leto je bilo namreč 365 dni dolg, solnčno pa je približno 364 ur ali 19 let. Zaradi tega je egiptsko leto zaostajalo tako, da je v 1460 solnčnih letih preteklo 1416 egiptskih (koledarskih) let. To dobe so imenovali po zvezdi Siriusu, ki prav v istem času napravi svojo dolgo pot v vesmirsiju, tako da se povrne na staro mesto. — V Egiptu so računali, da se je dan začel opoldnič, kar so začenja uradno tudi pri nas. Babilonci so pa šteli dan ob solnčnem vzhodu. V Egiptu so dan razdelili na 12 ur, odnosno delov, med tem ko so ga Babilonci delili na 24 delov. Pozneje je Ptolomej razdelil dan na 24 ur. Prej je bila "ura", to se pravi dvanaština dneva, razdeljena na 1080 manjših delov.

Grški koledarji

Kakor so Grki imeli več mestnih republik, tako so tudi uporabljali več koledarjev. Menda je imela vsaka republika svoj koledar. Zaradi tega je vladala velika zmesnjava in Aristosten je dejal: »Ko Korinčani štejejo 17. dan meseca, je v Atenah 5., drugje pa 8. — Koledarji so sestavljali na podlagi luninega in solnčnega leta. Prizadevali so si, da bi se mesec povsem kril z luninim gibanjem (menami), to se pravi, da bi bile lunine spremembe vedno ob istih dneh v mesecih. Najbolj je bil razširjen koledar, ki je bil v veljavi v Attiki. Osnova tega koledarja je bil meseč, ki so ga računali, da traja 30 dni. Tako je bilo leto 360 dni dolgo, torej krajevno od solnčnega. Koledarsko leto je bilo prekratko za solnčno in prelago za lunino leto, ki traja 354 dni. Ko so spoznali to pomanjkljivost, so začeli koledarji popravljati. Sprevidej so, da je mesec v resnici dolg 29 dni in pol, zato so dolöli meseč po 29 in 30 dni. Uvedeni sta bili tudi dve vrsti let; prvo leto je bilo lunino leto štelo 354 dni, vrsta drugih let pa je bila po 384 dni. Naime pa je bilo 13 mesecov. Obe vrsti let so imenovali dieteride. Dve takšni različno dolgi leti sta šteli skupaj 738 dni ali povprečno vsako 369. Sprevidimo torej, da je bilo povprečno leto prelago. Astronom Endimion je skušal to popraviti in uvedel je vrsto štirih let, ki so se imenovala tetraeteride. V takšni skupini let so bila prva 3 leta navadna po 354 dni, četrto leto je pa bilo prestopeno in je štelo 384 dni. Skupina teh koledarskih let je torej štela 1446 dni, kar pa zoperi ni ustreljalo krajti štiri solnčna leta stejejo 1461 dni. Razlika je torej znašala 15 dni v štirih letih. Sledila je reforma Kleostrata v 5. st. pr. Kr. Kleostrat je uvedel dobro osmih let — ottaeteride. V tej skupini let je bilo 5 navadnih let po 365 dni in tri prestopena leta po 384 dni. Navadno leto je imelo 12 mesecov, prestopena pa po 13. Po tej reformi je koledarsko leto sorazmerno dobro ustreljalo solnčnemu letu, a tuli precej tudi luninem, vendar so lunine mene po prvi ottaeteridi prehitale za dan in pol, v 16 letih za 3 dni itd. Zato so koledarji zoperi reformati; uvedli so skupino po 16 let (exedraeteride). V tej skupini let se je prvič sploh vstreljalo enako kakor v ottaeteridi, v na-

150.000 pijavk na leto

razpošljje lekarna v Caubu v Nemčiji na vse strani sveta

Hindenburgova lekarna v Caubu v Nemčiji prejema dopisnice, pisma in tudi brzojave iz mnogih evropskih in prekmorskih držav, da celo iz nemške Vzhodne Afrike. Lekarna je znana po svojih pijavkah, ki jih razpoljuja na vse strani sveta. Lekarna v Caubu je že od 1. 1871. znana po pijavkah. Njen promet je le do leta naraščal. Podjetje je velikega pomena za zdravstveno vedo, saj zlagajo bolesnike in sanatorije mnogih držav s pijačami.

Od kod dobiva lekarna pijavke? Ni tako lahko dobiti vsako leto okrog 150.000 pijavk, kajti v nemških rekah, potokih in bajarjih jih ni več. Lekarna jih dobiva iz Mađarske in bivše Jugoslavije, kjer jih nalaže v ta namek red. V plitvih bajarjih redi pijavke 3 do 4 leta, da doraste. Vsa 6 mesecov dobre mlade pijavke žabe, da jih izsesajo ali pa jim mečajo v vodo velike s svežo krvjo napolnjene svinjske mehurje. Pijavke so dvoživke, ki se posebno dobro počutijo v blatu, kjer večkrat menjajo kožo.

Ko doraste jih polove z mrežami in spravijo po 100 v vrečice, obložene z močrim mahom. Vrečice spravijo v katonske škatle in tako jih pošiljajo lekarni v Caubu. Tam jih polože v velike lonce, napolnjene s svežo vodo in v njih se počutičjo pijavke prav dobro. Ce seže človek z roko v tak

slendnjih osmih letih je pa bilo 3 dni več. Razlika po tem koledarju je znašala mel luninim letom nad eno uro, med solnčnim dnevom pa 3 dni.

Posečena reforma grškega koledarja

Najbolj posečena reforma grškega koledarja je bila Metonova, ki je uvedel skupno po 19 let — exedraeteride. 19 solnčnih let vsebuje 6940 dni, 235 luninih men (mesecev) in 6940 lneh. Kljub temu tudi ta koledar ni bil idealen, ker je ostala še večno razlika 7 ur v 19 solnčnih letih. To razliko je ugotovil astronom Kolipp I. 330. pr. Kr. in uvedel je krogotok štrikrat po 19 let, to se pravi 76 let, ki so štela 27.759 dneh. V 2. stol. pr. Kr. je Ippark ugotovil, da je doba prelaga za tri stotinke solnčnega leta, zato je odvel po en dan vsakemu 304. letu. Ta reforma nas spominja na poznejšega papeža Gregorja XIII., ki je reformiral julijanski koledar. — V antični Grčiji se je dan uradno začel ob solnčnem zahodu, menda zato, ker ob solnčnem zahodu vzvaha polna luna ter se začenja prvi dan meseca; ozirali so se namreč predvsem na lunine spremembe, zato so si toliko prizadevali, da bi spravili v sklad lunino in solnčno leto. V začetku dneva niso delili, šele pozneje so posamezni njegovi deli dobili svoje imena: jutro, poledne, večer in polnoč. Vpliv civilizacije Babiloncev se pa kaže v poznejši delitvi dneva na 12 delov in da so poslej računali začetek dneva ob solnčnega vzhoda ter ga razdelili na 6 dvanajstih do zahoda.

Indijski koledar

Dandanes je v Indiji v rabi več koledarjev. Upoštevati moramo predvsem muslimanske in kitajskega. Najbolj je v rabi brahmanskega koledarja. Osnova tega koledarja

je lunino leto. Vendar Indi računajo tudi z dvemi različnimi koledarskimi leti na osnovi solnčnega leta ter uporabljajo pri štetju dva različna cikla. Prva vrsta solnčnih let temelji na računih, na opazovanjih dozrevanja solnčnega gibanja (enakončje). Druga vrsta let je pa prilagodena praktičnim potrebam; to leto je daljše od solnčnega leta, zato so meseci premični glede na letne čase. Mesec je 12 in so imenovani po nebesnih znamenjih živalskega kroga. V rabi je tudi koledar, ki je v njem solnčno leto razdeleno na 27 enakih delov, »vezek«. Skupine let so razdeljene na dobe ali krogotoke (cikle). Za praktične namene je določena doba 60 let, v svetih besedilih ter listinah pa računajo z dobo, ki šteje 5.320.000 let. Po verovanju Indov smejte v tej dobi vladati izmenjene bogovi stvarniki, ko pa mine ta doba, nimajo več pravice na svetu. Sedanjši svet je ustvaril Brahma, njegova vlača traja 2.660.000 let. Velika doba indijskega koledarja je razdeljena na več delov. Prvi del obsegata 2.728.000 let, drugi del 1.296.000 let in tretji 864.000, kar znaša skupaj 4.888.000 let. Živimo v četrttem odseku, ki traja 432.000 let in ki se imenuje Kali-Yuga ali doba nesreč. Ta odsek se deli z opet na manjše dele: živimo v tretjem lelu Kali-Yuge, v Šali-Vaam. Kali-Yuga se je začela 18. februarja l. 3102 pr. Kr. — V praktičnem življenju ta koledar je sestavljen tako, da leto šteje 354 dni (torej lunino leto), 60 let pa zaključen krogotok. V določenem času je treba dodati mesec, da se koledarsko leto izčisti s solnčnim. Mesec je razdeljen na »svetlo« in »temno« ali na »sbelo« in »črno«; to se pravi »svetlo« leta približno 14 dni, ko so svetli lunini noci, druga polovica meseca pa je ob mlajhu. Meseci so razdeljeni že na tedne. Dnevi se imenujejo: sunne (ponedeljek), mungal, baud, borhus, ūkur, ūnešer in adaitie.

Iz palače Venezia: Duče izroča odlikovanja voditeljicam ženskih oddelkov PNF

Aljehin bolan

Svetovni šahovski mojster Aljehim je pred božičnimi prazniki hudo zbolel, zdaj se mu je pa bolezni že obrnila na bolje. Zaradi bolezni je moral prečiščiti svoj nastop proti Bogoliubovu, ki je hotel z njim osigrati štiri partije, in sicer v januarju v Lvivu. Bolezni je bila tudi kripa, da se ni mogoče udeležiti seminarja mladih nemških šahovskih mojstrov v Krakovu.

Največji šopek

Največji šopek kar so jih kdaj prodale cvetličarje, je bil narejen v 15. stoletju. Naslov, ga je neki indijski knez in ga počelo na sloveč: Budhin oltar v Ceylonu. V šopeku je bilo 6.480.300 svežih rož. Velika množica vrtnarjev je bila zapošljena pri tem, in lahko si mislimo, kako dolgo in skrbno so morali dočati, da so povezali v lep šopek tako ogromno število rož.

Starost živali

Najvišjo starost med živalmi ne dočakajo sloni, kakor bi človek mislil, temveč štuke. Pri štukah je bila z ugotovljena starost 250 let. Med pticami dočakajo najvišjo starost gosi in sove. Prve do 80, druge pa do 70 let.

Med sesalcimi imata starost prvenstveno slon in kit, ki živita do 200 let, osel 100 do 106, konj 40 do 60, goved 20 do 25, ovca 20, pes 18, mačka pa 22 let.

Iz pokrajine Trieste

Promovirani so bili na triestinski univerzi za lektorje prava Anton Camber z Trieste, Bruno Cumin iz Trieste, Manilli Granbassi iz Pisina, Rafael Guanieri iz Milana, Alojzij Ricci iz Rossana, Karol Slomine iz Reggia Calabria, Franc Skerlj iz Sontsega del Conte pri Fiumi, Gino Stramaglio iz Orteone a Mare, Bogumil Turati iz Fiuma, Marija Viktorija Zámonarová iz Chietija. Za doktorico politične vede je promovirala Maggio Astori iz Milana. Za doktorice iz gospodarske in trgovinske vede so bili promovirani Deziderij Angelini iz Genove, Guido Barbieri iz Avellina, Mario Baroni iz Iseni pri Bresciji, Marija Blasizzio iz Obersteina, Alojzij Božič iz Piedimonte pri Goriziji, Aleksander Carniato iz Paesii pri Trevisu, Vito Cavallero iz Catanije pri Testiu, Anton Cavo iz Rogliana pri Cosenzzi, Izvan Durando iz Turina, Ivan Durjavac iz Trieste, Allo Gal iz Padove, Ivan Gemmello iz Regalbuta, Benedetto Piazza iz Palermu, Petere Pogliani iz Milana, Ferruccio Polesi iz Gorizije, Aleksander Salamanca iz Turin, Bruno Stefanini iz Pisina in Karol Ursic iz Triesta.

To smrti se je opečila z vrelo juho. Triletna Marija Korosec iz Mugg je je prevrnila med igro s štedilnikom lonec z vrelo juho, ki je ubogo deklektov tisto popariila. Da je revica kmalu po previzu v triestinsko bolnišnico podlegla za smrtnimi opeklinami.

Otvorite operne sezone XXI. Včeraj je bila v triestinskem Verdijevem gledališču otvoritvena predstava operne sezone XXI. Uprizorjena je bila Gluckova opera »Orfej« pod vodstvom maestra Franca Capuane. Na odrvu Politeama Rosetti nastopal je odlična subrekta Erika Sandri in izvrstni komik Ugo d'Alessio. V Filodramatici uprizorjajo zabavno veseljivo »Zmeje in kolodarje«.

Ponesrečeni, 55letna gospodinja Matija v Santini iz Salite Promontorio v Triestu si je pri padcu po stopnicah zlomila kožo na obvezni oddaji premičenja.

Slikar Dal Seno razstavlja. V soboto 2. januarja bo otvorjena v umetnostni galeriji Michellazzi v Triestu umetnostna razstava milanskoga slikarja Pavla Dal Sena, ki pa je po rodu iz Triesta.

da bi bila huda zaradi tega poljuba, tako naravnov se jima je zdelo vse. Nato je vstala in v svitu vzajemnega solnce obsevala zraven njega.

Zrak je bil mrzel, stresla se je. Plašč ji je bil zdrknal z ramen, a Jeems je ga je hitro popravil. Vstala sta, in člost se jima je vrnila v odrevene noge.

Nekaj časa sta oba molčala. Jasno jima je bilo, da je zdaj ona njegova, on pa njen. To sta čitala, ne da bi jima bilo treba povedati z besedami. Tonijeta se ni sramovala ne tegi, da je bila prva prišla k njemu, ne tegi, da je bilo njeno dejanje obsođeno v predoslovju, ki so ju toliko časa ločili. Narobe, v srcu je že želela, naj bi razumel, da se je docela otrešla svojega blaznega ponosa in da je srečna, ker smo bili pri njem. V vsem drugem razen tega novega, nežnega izraza v očeh je bila ostala Tonijeta neizpremenjena; toda Jeems se je čutil ob njeni strani močnejšega. Zdaj je imel nekaj, zaradi česar se bo moral boriti in zmagovali: imel je vzrok, zakaj živi. Rahlo se je dotaknil njegove ramene; naslonjena drug na drugega, sta zrla proti Richeleiu...

Ko sta vstala, je Kolo mahoma okamenel, kakor bi bil zaduhov povsem določno nevarnost. Od nedod se je prepela vzdignila jata ptic in preletela hiso; tam, od koder so bile prvhinde kvišku, pa se je ena osamljena prevrnila v zraku in kakor obstreliena padla na tla.

»Puščica jo je predrla,« je mirno rekel Jeems in takrat položil puščico na lok. »Tudi jaz sem časih tako streljal ptice.«

Protest proti oddaji premičenja

Poročali smo že, da je turška vlada odredila obvezno oddajo premičenja. Ta ukrep je še vedno predmet živahne notranje politične diskusije, pa tudi diplomatskih koledarjev v Ankari akreditiranih naših poslancev. Gre namreč tudi za oddajo premičenja narodnih manjšin. Vsa postanitev so vložila pri t